2024/1717

20.6.2024 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1717 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 13 юни 2024 година

за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, букви б) и д) и член 79, параграф 2, буква в) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ([2]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([3]),

като имат предвид, че:

(1) В съответствие с член 3, параграф 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) Съюзът обхваща пространство на свобода, сигурност и правосъдие без граничен контрол на вътрешните граници, в което е гарантирано свободното движение на хора в съчетание с подходящи мерки относно контрола на външните граници, убежището, имиграцията, както и предотвратяването и борбата с престъпността.

(2) Създаването на пространство, в което е гарантирано свободното движение на хора през вътрешните граници, е едно от главните постижения на Съюза. Важно е нормалното функциониране и укрепването на това пространство, което се основава на доверие и солидарност, да бъде обща цел на Съюза и държавите членки, които са изразили съгласие да участват в него. В това отношение временното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници следва да бъде изключение и да се използва само като крайна мярка, когато е целесъобразно — след консултации и при сътрудничество между съответните държави членки и Комисията в качеството ѝ на пазителка на Договорите.

(3) С Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) (наричан по-нататък „Кодексът на шенгенските граници“) се установяват правилата, уреждащи движението на лица към пространството без контрол на вътрешните граници (наричано по-нататък „Шенгенското пространство“) и от него, както и между държавите членки, участващи в Шенгенското пространство.

(4) През последните години Шенгенското пространство беше изправено пред безпрецедентни трудности, които по своята същност не се ограничаваха до територията на само една държава членка. Тези трудности подчертаха факта, че опазването на обществения ред и сигурността в Шенгенското пространство е споделена отговорност, за която са необходими съвместни и координирани действия между държавите членки и на равнището на Съюза. Те разкриха също пропуски в действащите правила, уреждащи функционирането на Шенгенското пространство както на външните, така и на вътрешните граници, и нуждата от създаване на по-стабилна и по-надеждна рамка, даваща възможност за по-ефективен отговор на трудностите, свързани с Шенгенското пространство, за да се укрепи взаимното доверие и солидарност и да се гарантира липсата на контрол над лицата, независимо от тяхното гражданство, при преминаване на вътрешните граници, като същевременно се дава възможност на държавите членки да намерят ефективен отговор на възникващите трудностите.

(5) Граничният контрол на външните граници е в интерес не само на държавата членка, на чиито външни граници се извършва този контрол, но и на всички държави членки, които са премахнали граничния контрол на вътрешните граници, и на Съюза като цяло. От държавите членки се изисква да осигурят високи стандарти при управлението на външните си граници, включително чрез засилено сътрудничество между граничните служители, полицията, митниците и други съответни органи. Съюзът предлага активна подкрепа, като предоставя финансова помощ

([1]) ОВ C 323, 26.8.2022 г., стр. 69.
([2]) ОВ C 498, 30.12.2022 г., стр. 114.
([3]) Позиция на Европейския парламент от 24 април 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 24 май 2024 г.
([4]) Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 23.3.2016 г., стр. 1).

посредством съответните агенции на Съюза и управлява механизма за оценка и наблюдение по Шенген, създаден с Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета ([5]). Необходимо е правилата по отношение на външните граници да се засилят, за да могат да се предприемат по-ефективни действия в отговор на новите трудности, които възникнаха неотдавна на външните граници.

(6) Интегрираното управление на границите е основано на модела за контрол на достъпа на четири нива, създаден с Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета ([6]). Граничният контрол, включително мерките за улесняване на законното преминаване на границите, представлява ключова част от европейското интегрирано управление на границите. С цел предотвратяване и разкриване на трансгранични престъпления по външните граници, по-специално незаконно превеждане на мигранти през границата, трафик на хора и тероризъм, държавите членки, заедно с Европейската агенция за гранична и брегова охрана, създадена с Регламент (ЕС) 2019/1896, следва да прилагат европейското интегрирано управление на границите въз основа на модела за контрол на достъпа на четири нива.

(7) Пандемията от COVID-19 показа, че във връзка със заплахите за общественото здраве може да са необходими еднакви правила за ограничаване на пътуванията на граждани на трети страни към Съюза. Приемането на непоследователни и разнородни мерки на външните граници за справянето с такива заплахи се отразява отрицателно на функционирането на цялото Шенгенско пространство и намалява предвидимостта за пътниците от трети страни, както и междуличностните контакти с лица от трети страни. За да може Шенгенското пространство да бъде подготвено за бъдещи трудности от мащаб, сравним с пандемията от Covid-19, следва да бъде създаден нов механизъм, който би позволил своевременното приемане и премахване на координирани мерки на равнището на Съюза. Новият механизъм на външните граници следва да се прилага в случай на мащабна извънредна ситуация в областта на общественото здраве със сериозна трансгранична заплаха за здравето, призната от Комисията, на равнището на Съюза, без да се засяга Регламент (ЕС) 2022/2371 на Европейския парламент и на Съвета ([7]), като се взема предвид информацията от компетентните национални органи.

(8) В случай на мащабна извънредна ситуация в областта на общественото здраве механизмът следва да предвижда приемането на регламент за изпълнение, с който се установяват временни ограничения за пътуване, включително ограничения за влизане и минимални временни ограничения, свързани със здравето, както и условията за премахването им. С оглед на политически чувствителния характер на такива ограничения, които засягат правото на влизане на територията на държавите членки, на Съвета следва да се предоставят изпълнителни правомощия във връзка с приемането на такъв регламент за изпълнение (наричан по-нататък „регламентът за изпълнение“) въз основа на предложение на Комисията.

(9) Важно е да се отбележи, че в съответствие с действащите задължения съгласно правото на Съюза и международното право влизането в Съюза следва да е винаги разрешено за гражданите на Съюза и за гражданите на трети страни, които съгласно споразумения между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и тези трети страни, от друга страна, се ползват с права на свободно движение, които са равностойни на тези на гражданите на Съюза, както и членовете на техните семейства. На пребиваващите в Съюза лица също следва винаги да се разрешава да се върнат в Съюза, и по-специално в държавата членка, в която пребиват законно. Регламентът за изпълнение следва да установи минимални свързани със здравето временни ограничения, на които тези лица могат да бъдат подлагани. Що се отнася до гражданите на трети страни, пребиваващи законно в Ирландия, държавите членки следва на реципрочна основа да позволяват на тези лица да се завръщат в Ирландия, като преминават транзитно през територията на държавите членки. Ирландия се приканва да приведе националната си политика в съответствие с ограниченията за пътуване до Европейския съюз. Регламентът за изпълнение следва да съдържа всички необходими елементи, за да се гарантира, че ограниченията за пътуване са ефективни, целенасочени, недискриминационни и пропорционални на променящата се епидемична обстановка. В него следва да се определят, когато това се налага поради естеството на мащабната извънредна ситуация в областта на общественото здраве, категориите лица, предприемащи наложително пътуване, изброени в част Б от приложение XI, които да бъдат освободени от ограниченията за влизане, и да се определят условията, при които следва да е възможно по изключение на тези пътници да се налагат ограничения за пътуване. В допълнение или вместо това в регламента за изпълнение следва да се определят географските области или третите държави, за пътуванията от които могат да се прилагат специални мерки, и да се установи процедура за периодичен преглед на положението и на ограниченията за пътуване, въз основа на обективна методика и обективни критерии, приложими към тази процедура, включващи по-специално епидемичната обстановка. В регламента за изпълнение могат да се конкретизират условията, при които могат да бъдат разрешени пътуванията, например извършване на тестове, карантина, самоизолация или други целесъобразни мерки, като изискване да се попълни формуляр за установяване на местоположението на пътниците или да се използва друг инструмент за проследяване на

([5]) Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета от 9 юни 2022 г. за създаването и функционирането на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1053/2013 (ОВ L 160, 15.6.2022 г., стр. 1).

([6]) Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

([7]) Регламент (ЕС) 2022/2371 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. относно сериозните трансгранични заплахи за здравето и за отмяна на Решение № 1082/2013/ЕС (ОВ L 314, 6.12.2022 г., стр. 26).

контактите, и с оглед по-специално на системите на Съюза, разработени за улесняване на пътуванията при безопасни условия, като например системите на цифрови сертификати. Когато е целесъобразно, регламентът за изпълнение би могъл също така да въведе механизъм, даващ възможност за допълнителни мерки, които да бъдат предприети при рязко влошаване на епидемичната обстановка в една или няколко географски области.

(10) Ефективността на ограниченията за пътуване до Съюза се основава на прилагането на еднакви правила по отношение на трети страни и граждани на трети страни. Прилагането на еднакви правила чрез регламента за изпълнение следва да гарантира защитата на общественото здраве и по този начин да обезпечи функционирането на пространството без контрол на вътрешните граници. Държавите членки биха могли да приемат по-строги свързани със здравето временни ограничения и други свързани с тях ограничения в сравнение с предвидените в регламента за изпълнение, при условие че тези ограничения не оказват отрицателно въздействие върху функционирането на пространството без контрол на вътрешните граници. Наред с това държавите членки биха могли да приемат ограничения за пътуване при липса на регламент за изпълнение. В регламента за изпълнение следва да се отчита особеното положение на отвъдморските страни или територии, посочени в член 355, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и изброени в приложение II към него.

(11) За транзитното преминаване в рамките на Съюза за граждани на Съюза и членове на техните семейства, както и за определени категории пътуващи по наложителни причини, следва да не се прилагат временни свързани със здравето ограничения за пътуване до крайното местоназначение. Когато се прилагат временни свързани със здравето ограничения, те следва да се прилагат при пристигане на крайното местоназначение.

(12) Освен това е необходимо да се засилят правилата и гаранциите в правото на Съюза, за да се даде възможност на държавите членки да предприемат бързи ответни действия във връзка със ситуации на инструментализиране. Това инструментализиране следва да се разбира по смисъла на член 1, параграф 4, буква б), първо изречение от Регламент (ЕС) 2024/1359 на Европейския парламент и на Съвета ([8]). Ситуации, в които враждебни недържавни субекти участват в организирана престъпност, по-специално незаконно превеждане на мигранти през границата, не следва да се считат за инструментализиране на мигранти, когато нямат за цел да дестабилизират Съюза или държава членка. Хуманитарната помощ също не следва да се счита за инструментализиране на мигранти, когато няма за цел да дестабилизира Съюза или държава членка.

(13) По отношение на Кипър Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета ([9]) предвижда специални правила, които се прилагат за демаркационната линия между районите на Република Кипър, в които правителството на Република Кипър упражнява ефективен контрол, и тези райони, в които не упражнява ефективен контрол. Въпреки че тази демаркационна линия не представлява външна граница, за инструментализиране се счита и ситуация, в която трета държава или враждебен недържавен субект насърчава или улеснява движението на граждани на трети страни за преминаване на тази линия.

(14) По-специално в ситуация на инструментализиране засегнатата държава членка следва да разполага с възможност, когато е необходимо, да ограничи граничния трафик до минимум чрез временно затваряне на някои гранично-пропускателни пунктове, като същевременно гарантира истински и ефективен достъп до процедурите за международна закрила. При всяко такова решение следва да се взема предвид дали Европейският съвет е признал, че Съюзът или една или повече от неговите държави членки са изправени пред ситуация на инструментализиране на мигранти. Освен това при всяко такова ограничение следва като се отчитат в пълна степен правата на гражданите на Съюза, на гражданите на трети страни, които се ползват от правото на свободно движение съгласно международно споразумение, и на гражданите на трети страни, които са дългосрочно пребиваващи съгласно националното право или правото на Съюза или притежават визи за дългосрочно пребиваване, както и на членовете на техните семейства. Също така такива ограничения следва да се прилагат по начин, който гарантира спазването на задълженията, свързани с достъпа до международна закрила, по-специално принципа на забрана за връщане.

(15) Европейската агенция за гранична и брегова охрана оказва съдействие на държавите членки при оперативните аспекти на управлението на външните граници, включително чрез обмен на информация, предоставяне на оборудване, изграждане на капацитет и обучение на националните гранични служители, целенасочена информация и анализ на риска, разполагане на постоянния корпус на Европейската гранична и брегова охрана, както и оказване на помощ при операции по търсене и спасяване на бедстващи в морето лица, които започват или се провеждат в съответствие с Регламент (ЕС) № 656/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([10]). Новите правомощия на Агенцията осигуряват значителни възможности за съдействие на държавите членки при изпълнението на задачите по граничен контрол, включително, наред с другото, във връзка със скрининга и с операциите по връщане.

([8]) Регламент (ЕС) 2024/1359 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за справяне със ситуации на криза и форсмажорни обстоятелства в областта на миграцията и убежището и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1147 (ОВ L, 2024/1359, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

([9]) Регламент (ЕО) № 866/2004 на Съвета от 29 април 2004 г. относно режим съгласно член 2 от Протокол № 10 от Акта за присъединяване от 2003 година (ОВ L 161, 30.4.2004 г., стр. 128).

([10]) Регламент (ЕС) № 656/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за установяване на правила за наблюдението на външните морски граници в контекста на оперативното сътрудничество, координирано от Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите — членки на Европейския съюз (ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 93).

(16) Техническите средства за предотвратяване на неразрешено преминаване на границата биха могли да включват модерни технологии, като безпилотни летателни апарати и сензори за движение, и мобилни екипи, както и, когато е целесъобразно, всякакви видове стационарна и мобилна инфраструктура. Използването на такива технически средства, по-специално технологии за събиране на лични данни, трябва да се основава и да се извършва в съответствие с ясно определени разпоредби на националното право.

(17) На Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за допълване на Регламент (ЕС) 2016/399 по отношение на добавянето в част Б от приложение XI на допълнителни категории лица, предприемащи наложително пътуване, и по отношение на допълнителните мерки, уреждащи наблюдението, включително разработването на общи минимални стандарти за наблюдение на границата. Тези общи минимални стандарти следва да са съобразени с вида на границите, например сухопътни, морски или въздушни граници, степените на въздействие, определени за всеки участък от външните граници в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) 2019/1896, и други имащи отношение фактори, като например географските особености. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([11]). По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

(18) В пространство без граничен контрол на вътрешните граници лицата, независимо от тяхното гражданство, следва да могат да се движат свободно и безопасно между държавите членки. В тази връзка следва да се поясни, че забраната за извършване на граничен контрол на вътрешните граници не засяга компетентността на държавите членки да извършват проверки на своята територия, включително в своите гранични зони, за цели, различни от граничен контрол. По-специално следва да се поясни, че компетентните национални органи, включително здравните или правоохранителните органи, по принцип продължават да имат право да упражняват публичните си правомощия по националното право, при условие че ефектът от упражняването на тези правомощия не е равностоен на гранични проверки.

(19) Въпреки че забраната за извършване на граничен контрол на вътрешните граници се отнася и до проверки с равностоен ефект, проверките от страна на компетентните органи на държавите членки следва да не бъдат считани за равностойни на гранични проверки, когато нямат за цел граничен контрол, когато се основават на обща полицейска информация и опит или на информация, свързана с общественото здраве, във връзка с евентуални заплахи за обществената сигурност или обществения ред, когато те имат за цел по-специално борба срещу трансграничните престъпления, спомагане за намаляването на незаконната имиграция или ограничаване на разпространението на заразна болест с епидемичен потенциал, посочена като такава от Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията, когато са планирани и изпълнени по начин, който ясно се отличава от системните проверки на лица на границите, и когато се извършват в транспортни възли, като пристанища, железопътни или автобусни гари и летища, както и на товарни терминали, или директно на борда на средства за пътнически превоз, и когато се основават на оценка на риска.

(20) Намаляването на незаконната имиграция и на свързаните с нея трансгранични престъпления, сред които трафика на хора, незаконното превеждане на мигранти през границата и документните измами, и други форми на трансгранична престъпност би могло да обхваща мерки, позволяващи проверка на самоличността, гражданството и статута на пребиваване на лица, при условие че тези проверки не са систематични и се извършват въз основа на оценка на риска.

(21) Използването на съвременни технологии за мониторинг на потоците на движение, по-специално на магистралите и други големи пътища, определени от държавите членки, може да има важно значение за справяне със заплахите за обществения ред или вътрешната сигурност. Забраната за извършване на граничен контрол на вътрешните граници не следва да се разбира като препятствие пред законното упражняване на полицейски или други публични правомощия за проверки във вътрешните гранични зони. Това включва проверки, при които се използват технологии за мониторинг и наблюдение, които по принцип се използват на територията, или които са основани на оценка на риска за целите на защитата на вътрешната сигурност.

(22) За да могат такива технологии да бъдат ефективни, следва да се предвиди възможност за налагане на пропорционални ограничения на скоростта на шосейните пропускателни пунктове.

(23) При упражняването на полицейски или други публични правомощия от компетентните органи на държавите членки на тяхна територия, по-специално в граничните им зони, е важно упражняването на тези правомощия да не оказва непропорционално въздействие върху нормалния трафик на шосейните пропускателни пунктове на вътрешните граници, по-специално като води до прекомерно дълго чакане. В дух на диалог и сътрудничество, е важно държавите членки да информират съседната държава членка за своите действия, по-специално когато се очаква действието да окаже по-значително въздействие върху трансграничния трафик.

([11]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

(24) Забраната за извършване на граничен контрол на вътрешните граници не следва да ограничава извършването на проверките, предвидени съгласно правото на Съюза. Поради това предвидените в настоящия регламент правила не засягат приложимите правила относно извършването на проверки на пътнически данни в съответните бази данни преди пристигането.

(25) Необходимо е да се гарантира, че проверките, извършвани от държавите членки при упражняването на националните им правомощия, продължават да бъдат изцяло в съответствие с пространство, в което няма граничен контрол на вътрешните граници. Съгласно практиката на Съда на Европейския съюз, колкото по-многобройни са признаците, че проверките, извършвани от държавите членки в граничните им зони, имат равностоен на граничен контрол ефект, предвид целта на тези проверки, териториалния им обхват и евентуалните разлики в сравнение с проверки, извършвани в останалата част от територията на съответната държава членка, толкова по-голяма е нуждата от строги и подробни правила и ограничения, предвиждащи условията за упражняване от страна на държавите членки на полицейските им правомощия в граничните зони.

(26) За да се укрепи функционирането на Шенгенското пространство, държавите членки следва да могат да предприемат допълнителни мерки за противодействие на незаконните движения между държави членки. Когато националните правоохранителни органи на държава членка залавят граждани на трети страни, които нямат право на престой в тази държава членка, в гранични зони при проверки, извършвани от компетентните органи съгласно рамка за двустранно сътрудничество, които могат да включват по-специално съвместни полицейски патрули, тези органи следва да разполагат с възможността да прехвърлят гражданите на трети страни в държавата членка, от която са влезли в прехвърлящата държава членка, при условие че гражданите на трети страни нямат право на престой в прехвърлящата държава членка. Държавата членка, от която директно идват гражданите на трети страни, следва, на свой ред, да бъде задължена да приеме задържаните граждани на трети страни.

(27) Процедурата за прехвърляне не следва да се прилага за граждани на трети страни, които притежават разрешения за дългосрочно пребиваване в Съюза, и членове на техните семейства в съответствие с Директива 2003/109/ЕО на Съвета ([12]), граждани на трети страни, които са членове на семейството на граждани на Съюза, които се ползват от правото на свободно движение в съответствие с Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([13]), граждани на трети страни, които притежават валидна виза за дългосрочно пребиваване, и членове на техните семейства в съответствие с националното право, граждани на трети страни, които притежават валидна виза за краткосрочно пребиваване, граждани на трети страни, които имат право на безвизово пътуване в рамките на Шенгенското пространство за срок от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период, доколкото те не са надвишили този 90-дневен срок, кандидати по смисъла на определението в член 3, точка 13 от Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета ([14]) и лица, на които е предоставена международна закрила, по смисъла на определението в член 3, точка 4 от Регламент (ЕС) 2024/1347 на Европейския парламент и на Съвета ([15]). По отношение на кандидатите, задържани в рамките на двустранно сътрудничество, следва да се прилагат съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета ([16]).

(28) Процедурата, чрез която държава членка следва да може да прехвърли задържани граждани на трети страни, които нямат право на престой, към държавата членка, от която директно идва лицето, следва да се проведе бързо, но също така да се съпътства с гаранции и да се провежда при пълно спазване на основните права и принципа на недискриминация, закрепен в член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), за да се предотврати профилирането въз основа на расова принадлежност. Органите следва да разполагат с възможността да извършват проверка на необходимата информация относно движенията на засегнатите лица, която имат непосредствено на свое разположение. Тази информация може да съдържа обективни елементи, които да позволят на органите да стигнат до заключението, че лицето е пътувало наскоро от друга държава членка, като например притежаване на документи, включително касови бележки или фактури, доказващи неотдавнашно пътуване

([12]) Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44).

([13]) Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

([14]) Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L, 2024/1348, 22.5.2024 г., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([15]) Регламент (ЕС) 2024/1347 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно стандартите за определянето на гражданите на трети държави или лицата без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единен статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, и за съдържанието на предоставената закрила, за изменение на Директива 2003/109/ЕО на Съвета и за отмяна на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2024/1347, 22.5.2024 г., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

([16]) Регламент (ЕС) 2024/1351 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L, 2024/1351, 22.5.2024 г., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

от друга държава членка. Гражданите на трети страни, спрямо които се прилага процедура за прехвърляне, следва да получат мотивирано писмено решение. Въпреки че решението следва да подлежи на незабавно изпълнение, гражданинът на трета страна следва да разполага с ефективни средства за защита, които му позволяват да обжалва или да иска преглед на решението за прехвърляне. Тези средства за защита не следва да имат суспензивно действие.

(29) Процедурата за прехвърляне, предвидена съгласно настоящия регламент, е незадължителна и не засяга съществуващата възможност за държавите членки да връщат незаконно пребиваващи граждани на трети страни в съответствие с двустранни споразумения или договорености, посочена в член 6, параграф 3 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([17]) (наричана по-нататък „Директивата относно връщането“), когато такива лица са били засечени извън гранични зони.

(30) Когато използват процедурата за прехвърляне, предвидена в настоящия регламент, държавите членки следва да установят практическите ред и условия в своите рамки за двустранно сътрудничество, включително с цел, по правило, да се избягва използването на тази процедура за прехвърляне, по-специално по отношение на участъците от вътрешните граници, където контролът е бил временно повторно въведен или срокът му е бил удължен.

(31) Когато гражданин на трета страна, по отношение на който е постановено решение за прехвърляне, е доведен до границата от превозвач, компетентният орган може, в съответствие с националното право, да постигне с превозвача договореност гражданинът на трета страна да бъде прехвърлен незабавно в приемащата държава членка.

(32) В контекста на внезапните посещения съгласно член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/922 е важно Комисията да обръща специално внимание на прилагането на процедурата за прехвърляне.

(33) В пространство, в което лицата могат да се движат свободно, без вътрешни граници, което представлява едно от основните постижения на Съюза в съответствие с член 3, параграф 2 от ДЕС, повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници следва да остане изключение и следва да бъде само крайна мярка. Изключенията и дерогациите от принципа на свободното движение на хора следва да се тълкуват строго. За да не се накърни самият принцип, че не трябва да има граничен контрол на вътрешните граници, залегнал в член 3, параграф 2 от ДЕС и потвърден в член 67, параграф 2 от ДФЕС, повторното въвеждане на контрол на вътрешните граници поради същата заплаха следва да бъде за ясно определени срокове в съответствие с настоящия регламент.

(34) В изключителни случаи, като крайна мярка, за справянето със заплахи за Шенгенското пространство може да бъде необходимо държавите членки да приемат мерки на вътрешните граници. Тъй като временното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници засяга свободното движение на хора, всяко решение за повторно въвеждане на такъв граничен контрол следва да бъде вземано в съответствие с съвместно договорените критерии, като Комисията, Европейският парламент и Съветът следва да бъдат надлежно нотифицирани за него, или следва да бъде препоръчано от институция на Съюза. Държавите членки запазват компетентността си за определяне на наличието на необходимост от повторно въвеждане или удължаване на срока на граничния контрол. Съгласно действащите правила повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници се предвижда в случаи, когато в една държава членка възникне сериозна заплаха за вътрешната сигурност или обществения ред за ограничен срок. По-специално като сериозна заплаха за обществения ред и вътрешната сигурност могат да се смятат тероризмът и организираната престъпност, мащабни извънредни ситуации в областта на общественото здраве или мащабни или привличащи голям интерес международни събития като спортни, търговски или политически прояви.

(35) Освен това сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност би могла да възникне вследствие на внезапни мащабни неразрешени движения на граждани на трети страни между държавите членки, когато тази заплаха създава ситуация, оказваща значителен натиск върху общите ресурси и капацитет на добре подготвени компетентни органи, и има вероятност да изложи на риск цялостното функциониране на пространството без граничен контрол на вътрешните граници, както и когато предвидените в настоящия регламент други средства не са достатъчни за справяне с тези притоци и движения. В този контекст държавите членки следва да могат да разчитат на обективни и съдържащи количествени данни доклади относно неразрешените движения, когато има такива, по-специално когато се изготвят редовно от съответните агенции на Съюза в съответствие с техните правомощия.

(36) Пандемията от COVID-19 показа необходимостта в целия Съюз от механизъм, който да се прилага в ситуации, при които в рамките на Шенгенското пространство мащабна извънредна ситуация в областта на общественото здраве засяга едновременно няколко държави членки, като излага на риск доброто функциониране на Шенгенското пространство. Този нов предпазен механизъм за Шенгенското пространство следва да дава възможност за вземане на координирани решения за защита на интересите на лицата, имащи правото да се ползват от пространството без контрол на вътрешните граници, като се постига максимален ефект от предприетите мерки и се свеждат до минимум отрицателните странични последици от тях.

([17]) Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98).

(37) Новият предпазен механизъм за Шенгенското пространство следва да позволи на Съвета да приема, по предложение на Комисията, решение, с което се разрешава временното повторно въвеждане или удължаването на срока на граничния контрол на вътрешните граници, когато на равнището на Съюза е признато наличието на мащабна извънредна ситуация в областта на общественото здраве. Като се има предвид политически чувствителният характер на подобно решение, което урежда възможността държавите членки да въведат повторно или да удължат срока на граничния контрол на вътрешните граници при определени обстоятелства, на Съвета следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на решение по предложение на Комисията. Това решение следва да включва всички подходящи мерки за смекчаване на въздействието.

(38) Създаването на новия предпазен механизъм за Шенгенското пространство не следва да засяга правото на държавите членки да използват преди това едностранни мерки в съответствие с настоящия регламент, когато ситуацията го налага. След като бъде приета обаче, мярката на Съюза следва да се превърне в единственото основание за координирана реакция на установената заплаха.

(39) За да се гарантира спазването на принципа на пропорционалност, решението на Съвета следва да се приеме с ограничен срок на действие до шест месеца, който може да бъде удължен въз основа на редовен преглед по предложение на Комисията, докато продължава мащабната извънредна ситуация в областта на общественото здраве. Първоначалното решение следва да включва оценка на очакваното въздействие на приетите мерки, включително неблагоприятни странични последици, с цел да се определи дали граничният контрол на вътрешните граници е оправдан и дали вместо него могат да се приложат по-малко ограничителни мерки по ефективен начин. При последващите решения следва да се отчитат промените в заплахата за общественото здраве. Държавите членки следва незабавно да нотифицират Европейския парламент, Комисията и държавите членки за повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници в съответствие с решението на Съвета.

(40) Повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници въз основа на едностранни решения на държавите членки или на равнището на Съюза има сериозни последици за функционирането на Шенгенското пространство и за правото на свободно движение. За да се гарантира, че решение за повторно въвеждане на граничен контрол се взема само когато е необходимо и като крайна мярка, решението за временно повторно въвеждане или удължаване на срока на граничния контрол следва да се основава на общи критерии и следва да бъде строго необходимо и пропорционално.

(41) В съответствие с практиката на Съда на Европейския съюз всяка дерогация от основния принцип на свободно движение на хора трябва да се тълкува строго, а понятието за обществен ред предполага наличието на действителна, настояща и достатъчно сериозна заплаха, която засяга някой от основните интереси на обществото.

(42) На първо място, държавите членки следва да оценяват целесъобразността на временния граничен контрол на вътрешните граници, като вземат предвид естеството на установената сериозна заплаха, както и целесъобразността на други мерки за постигане на същите цели като граничния контрол на вътрешните граници, като например пропорционални проверки, извършвани при упражняването на полицейски или други публични правомощия или чрез форми на полицейско сътрудничество, предвидени в правото на Съюза, включително възможността за използване на процедурата за прехвърляне, или на общи мерки, свързани с временни ограничения за пътуване. В този контекст държавите членки следва да обърнат специално внимание и да оценят вероятното въздействие на граничния контрол на вътрешните граници върху движението на хора в рамките на пространството без граничен контрол на вътрешните граници и върху функционирането на трансграничните региони. Тази оценка следва да бъде част от нотификацията, която държавите членки трябва да подадат до Комисията, Европейския парламент и Съвета. В случай на удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници за предвидими събития отвъд първоначален срок от шест месеца държавата членка следва също така да извърши оценка на риска. Тази оценка на риска следва да включва подробности за мащаба и очакваните промени в установената сериозна заплаха, информация за това колко време се очаква тази сериозна заплаха да продължи и кои участъци от вътрешните граници са засегнати, информация относно мерките за координация с други държави членки, които са засегнати или има вероятност да бъдат засегнати от такива мерки, както и мерките, които съответната държава членка е предприела и възнамерява да предприеме за смекчаване на установената сериозна заплаха с цел премахване на граничния контрол на вътрешните граници с цел възстановяване на принципа на свободно движение.

(43) За да се ограничат вредните последици от повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, всяко решение за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници следва да се придружава от мерки за смекчаване на въздействието. Тези мерки следва да включват мерки за осигуряване на безпрепятствения транзит на стоки и на транспортни работници и моряци чрез създаването на „зелени ленти за преминаване“. Освен това и за да се вземе предвид необходимостта да се гарантира движението на лицата, чиито дейности могат да са от основно значение за запазването на веригата на доставките или предоставянето на основни услуги, държавите членки биха могли също така да прилагат съществуващите насоки относно трансграничните работници, установени в съобщението на Комисията от 30 март 2020 г., озаглавено „Насоки относно упражняването на свободното движение на работници по време на епидемичния взрив от COVID-19“. Ето защо правилата за повторното въвеждане на граничен контрол на

вътрешните граници следва да са съобразени с насоките и препоръките, приети по време на пандемията от COVID-19 като надеждна предпазна мрежа за единния пазар, за да се гарантира, че те се прилагат от държавите членки като мерки за смекчаване на въздействието при повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници. По-специално следва да се набележат мерки, за да се гарантира непрекъснатото функциониране на единния пазар и да се защитят интересите на трансгранични региони и на „градове съседи“, включително например разрешения или дерогации за жителите на трансгранични региони.

(44) Нотификацията, която се изпраща от държавите членки, следва да бъде от решаващо значение при оценката на това дали са спазени критериите и условията за временно повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници. За да се гарантира подходящият мониторинг на повторно въведения граничен контрол на вътрешните граници и за да се подобри качеството на информацията, която тя получава, Комисията следва да приеме акт за изпълнение за утвърждаването на образец на нотификацията за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници. От държавите членки не следва да се изисква да предоставят цялата информация в случаите, когато това е оправдано от съображения, свързани с обществената сигурност, като се взема предвид поверителността на текущи разследвания. Държавите членки следва да имат право да класифицират цялата информация или части от информацията, предоставена в нотификацията, без да се засяга функционирането на подходящи и сигурни канали.

(45) За да се гарантира, че граничният контрол на вътрешните граници действително е крайна мярка, която се прилага само докато е необходимо, и за да се даде възможност за оценка на необходимостта и пропорционалността на граничния контрол на вътрешните граници за справяне с предвидимите заплахи, както и за да се даде възможност на Комисията да оценява дали този контрол е изключителна мярка, държавите членки следва да изготвят оценка на риска, която да бъде представена на Комисията, когато срокът на граничния контрол на вътрешните граници се удължава след изтичането на първоначалния срок от шест месеца в отговор на предвидими заплахи. Държавите членки трябва по-специално да пояснят мащаба и промените в установената сериозна заплаха, включително колко дълго се очаква да трае установената сериозна заплаха и кои участъци от вътрешните граници могат да бъдат засегнати, защо установената заплаха не може да бъде отстранена с други мерки, както и мерките за координация с другите държави членки, които са засегнати или е вероятно да бъдат засегнати от граничния контрол на вътрешните граници.

(46) Комисията следва да има право да изиска допълнителна информация въз основа на получената нотификация, включително относно оценката на риска или мерките за сътрудничество и координация с държавите членки, засегнати от планираното удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници. Когато нотификацията не отговаря на минималните изисквания, Комисията следва да обсъди нотификацията със съответната държава членка и да поиска допълнителна информация или да поиска посочената държава членка да допълни първоначалната си нотификация.

(47) Най-малко веднъж годишно Комисията следва да докладва едновременно на Европейския парламент и на Съвета за функционирането на пространството без контрол на вътрешните граници (наричано по-нататък „доклад за състоянието на Шенген“). Комисията следва да може също така да обсъжда посочения доклад отделно с Европейския парламент и със Съвета. Докладът следва да съдържа списък на всички решения за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, взети през съответната година, както и действията, предприети от Комисията във връзка с повторното въвеждане на граничния контрол на вътрешните граници. В доклада следва да се обръща особено внимание на граничния контрол, който се извършва повече от 12 месеца. В него следва да бъде включена и оценка на необходимостта и пропорционалността на случаите на повторно въвеждане и удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници през периода, обхванат от този доклад, както и информация за тенденциите в рамките на пространството без контрол на вътрешните граници по отношение на неразрешените движения на граждани на трети страни, като се отчитат наличната информация от съответните агенции на Съюза и анализът на данни от съответните информационни системи. Докладът за състоянието на Шенген следва също така да обхваща и задълженията за докладване, произтичащи от член 20 от механизма за оценка и наблюдение по Шенген.

(48) Докладът за състоянието на Шенген следва да бъде придружен от доклада, който се представя съгласно член 25 от Регламент (ЕС) 2022/922.

(49) Механизмът за временното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници при спешни ситуации или за справяне с предвидими заплахи следва да дава възможност Комисията да организира консултации между държавите членки. Комисията следва да организира консултация, когато пряко засегната държава членка поиска това. Съответните агенции на Съюза следва да участват в този процес, за да споделят своя експертен опит, когато това е целесъобразно. В рамките на тези консултации следва да се разгледат възможността за прилагане на други мерки и ако е необходимо, практическите ред и условия за извършването на граничния контрол на вътрешните граници и техният срок. Когато Комисията или държава членка е представила становище, изразяващо опасения относно повторното въвеждане на граничен контрол, тези консултации следва да бъдат задължителни.

(50) Комисията и държавите членки следва да запазят възможността да изразяват опасения по отношение на необходимостта и пропорционалността на дадено решение на държава членка за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници поради спешност или за справяне с предвидима заплаха. Когато контролът на вътрешните граници бъде въведен отново и срокът му бъде удължен заради предвидими заплахи за срокове, които сумарно надхвърлят 12 месеца, Комисията следва да представи становище с оценка на необходимостта и пропорционалността на този граничен контрол на вътрешните граници. Когато държава членка счита, че е налице сериозна извънредна ситуация, който оправдава продължаващата необходимост от граничен контрол на вътрешните граници за срок, който надхвърля две години, следва да се установят допълнителни гаранции по отношение на оценката на риска. Нотификацията от съответната държава членка следва да включва мерките, които тя възнамерява да приеме, когато е целесъобразно — в сътрудничество с други държави членки, в отговор на заплахата, както и представяне на средствата, действията, условията и графика, които се разглеждат с оглед на премахването на граничния контрол на вътрешните граници в най-кратък срок, за да се запази принципът на свободно движение. В този случай Комисията следва да приеме ново становище. Подобно становище не засяга мерките за осигуряване на спазването, включително производствата за установяване на нарушение, които Комисията, като пазителка на Договорите, следва да бъде в състояние да предприема по всяко време срещу която и да е държава членка при неизпълнение на задълженията ѝ съгласно правото на Съюза. Когато е представено становище, Комисията следва да започне консултации със съответните държави членки. Въпреки че в пространството без граничен контрол на вътрешните граници сериозната заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност в дадена държава членка не е непременно ограничена във времето, за да се запази принципът на свободно движение, е необходимо да се ограничи максималната продължителност на граничния контрол на вътрешните граници въз основа на същата сериозна заплаха, която не следва да надвишава две години. При изключителни обстоятелства и при определени условия държавите членки следва да могат да решават да удължат срока на граничния контрол на вътрешните граници още два пъти с по шест месеца. Във всеки случай граничният контрол на вътрешните граници, основан на една и съща сериозна заплаха, не следва да надвишава общо три години.

(51) За да се даде възможност за последващ анализ на решението за временно повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, държавите членки следва да продължат да са задължени да представят на Европейския парламент, Съвета и Комисията доклад относно повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, след като премахнат граничния контрол. Когато контролът се извършва за продължителен срок, друг такъв доклад следва да се представя след 12 месеца, както и отново 12 месеца след това, ако по изключение контролът продължава. Докладът следва да съдържа по-конкретно първоначалната и последващата оценка на необходимостта от граничен контрол на вътрешните граници и на спазването на критериите за повторно въвеждане на този граничен контрол. Комисията следва да приеме акт за изпълнение за утвърждаването на образец за такъв доклад и да го публикува онлайн.

(52) При прилагането на настоящия регламент държавите членки не дискриминират лицата на основание пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или вероизповедание, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

(53) Компетентните органи, посочени в настоящия регламент, следва, във всички дейности, предприемани от тях съгласно настоящия регламент, включително когато упражняват своите правомощия за извършване на проверки, изцяло да зачитат правилата за защита на данните съгласно правото на Съюза. По отношение на обработването на лични данни от компетентните национални органи за целите на настоящия регламент се прилага Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([18]) или Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета ([19]) съобразно съответното им приложно поле.

(54) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно укрепване на функционирането на Шенгенското пространство, не може да бъде постигната в достатъчна степен чрез самостоятелни действия на държавите членки, тъй като е необходимо изменение на общите правила, установени на равнището на Съюза, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

(55) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

([18]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([19]) Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

(56) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета ([20]); следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

(57) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген ([21]), които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО на Съвета ([22]).

(58) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген ([23]), които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета ([24]).

(59) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген ([25]), които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета ([26]).

(60) Настоящият регламент не засяга прилагането на Директива 2004/38/ЕО.

(61) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, утвърдени по-специално в Хартата.

(62) Поради това Регламент (ЕС) 2016/399 следва да бъде съответно изменен,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕС) 2016/399 се изменя, както следва:

1) Член 2 се изменя, както следва:

а) точка 12 се заменя със следното:

„12. „наблюдение на границата“ означава наблюдението на границите между граничните контролно-пропускателни пунктове и наблюдението на граничните контролно-пропускателни пунктове извън определеното работно време, включително превантивни мерки, с цел предотвратяване или откриване на случаи на неразрешено преминаване на границата или на заобикаляне на гранични проверки, принос за повишаване на осведомеността за състоянието, противодействие на трансграничната престъпност и предприемане на мерки срещу лица, които са преминали границата незаконно;“

([20]) Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).
([21]) ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.
([22]) Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоцииране на тези две държави при изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31).
([23]) ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.
([24]) Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1).
([25]) ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 21.
([26]) Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19).

б) добавят се следните точки:

„27. „мащабна извънредна ситуация в областта на общественото здраве“ означава извънредна ситуация в областта на общественото здраве, призната на равнището на Съюза от Комисията предвид информацията от компетентните национални органи, при която сериозна трансгранична заплаха за здравето би могла да има мащабни последици върху упражняването на правото на свободно движение;

28. „наложително пътуване“ означава пътуване от лице, освободено от прилагането на ограничения за влизане съгласно член 21а, параграф 4 или 5 във връзка с изпълнението на функция или посрещането на нужда от първостепенно значение, предвид всички приложими международни задължения на Съюза и на държавите членки;

29. „неналожително пътуване“ означава пътуване, различно от наложително пътуване;

30. „транспортни възли“ означава летища, морски или речни пристанища, железопътни или автобусни гари и товарни терминали.“

2) В член 5, параграф 3 се добавя следната алинея:

„Когато голям брой мигранти се опитват да преминат техните външни граници по неразрешен начин, масово и с използване на сила, държавите членки могат да предприемат необходимите мерки за опазване на сигурността, законността и реда.“

3) В член 5 се добавя следният параграф:

„4. Държавите членки могат, по-специално в ситуация, характеризираща се с инструментализиране на мигранти съгласно член 1, параграф 4, буква б), първо изречение от Регламент (ЕС) 2024/1359 на Европейския парламент и на Съвета (*), временно да затворят конкретни гранични контролно-пропускателни пунктове, включени в списъците по параграф 1 от настоящия член, или да ограничат тяхното работно време, когато обстоятелствата го налагат.

Всички мерки съгласно първа алинея от настоящия параграф и параграф 3, втора алинея от настоящия член, се прилагат по пропорционален начин и като се отчитат в пълна степен правата на:

а) лицата, които се ползват от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза;

б) гражданите на трети страни, които имат статут на дългосрочно пребиваващи граждани съгласно Директива 2003/109/ЕО на Съвета (**), лицата, които имат право на пребиваване съгласно други актове на Съюза или съгласно националното право или които притежават национална виза за дългосрочно пребиваване, както и членовете на техните семейства; и

в) гражданите на трети страни, търсещи международна закрила.

(*) Регламент (ЕС) 2024/1359 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за справяне със ситуации на криза и форсмажорни обстоятелства в областта на миграцията и убежището, и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1147 (ОВ L, 2024/1359, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(**) Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44).“

4) Член 13 се заменя със следното:

„*Член 13*

Наблюдение на границата

1. Основната цел на наблюдението на границата е да се предотвратяват или откриват неразрешени преминавания на границата, да се допринася за подобряване на осведомеността за състоянието, да се противодейства на трансграничната престъпност и да се предприемат мерки срещу лицата, които са преминали границата незаконно. Това включва също така извършването на анализи на риска. Без да се засягат членове 3 и 4, лице, което незаконно е преминало граница и което няма право на престой на територията на съответната държава членка, се задържа и спрямо него се прилагат процедури, които са в съответствие с Директива 2008/115/ЕО.

2. Граничните служители използват всички необходими ресурси, включително стационарни или мобилни екипи за извършване на наблюдение на границата. Наблюдението на границата се извършва по такъв начин, че да предотвратява и разубеждава лицата да извършват неразрешени преминавания на границата между граничните контролно-пропускателни пунктове или да заобикалят проверките на граничните контролно-пропускателни пунктове, и се извършва при пълно спазване на задълженията, предвидени в член 4.

3. Наблюдението между граничните контролно-пропускателни пунктове се извършва от гранични служители, чиито брой и методи са съобразени със съществуващите или предвидимите рискове и заплахи. При него се използват картини на състоянието, за да се подобри способността му да намали броя на мигрантите, които губят живота си на външните граници, по протежение на външните граници или в близост до тях. Наблюдението включва чести и внезапни промени на интервалите при наблюдение, както и други методи или техники, така че неразрешените преминавания на границата да се предотвратяват или откриват ефективно.

4. Наблюдението се извършва от стационарни или мобилни екипи, които изпълняват задълженията си, като патрулират или като се разполагат на места, известни или приемани за чувствителни. Целта на наблюдението е предотвратяването на неразрешените преминавания на границата или задържането на лица във връзка с неразрешени преминавания на външната граница. Наблюдението може също така да се извършва чрез технически средства, включително електронни средства, оборудване, системи за наблюдение и — когато това е целесъобразно — всякакви видове стационарна и мобилна инфраструктура.

5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 37 от настоящия регламент относно допълнителни мерки, уреждащи наблюдението, включително разработването на общи минимални стандарти за наблюдение на границата. Тези общи минимални стандарти са съобразени с вида на границите, например сухопътни, морски или въздушни граници, степените на въздействие, определени за всеки участък от външните граници в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета (*), и други имащи отношение фактори, като например географските особености.

(*) Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).“

5) Заглавието на глава V се изменя, както следва: „Специални мерки, свързани с външните граници“

6) Вмъква се следният член:

„Член 21а

Временни ограничения за пътуване до Съюза

1. Настоящият член се прилага при мащабни извънредни ситуации в областта на общественото здраве.

2. Съветът, въз основа на предложение на Комисията, може да приеме регламент за изпълнение, в който се предвиждат временни ограничения за пътуване до държавите членки, които да се прилагат по външните граници.

Временните ограничения за пътуване до Съюза могат да включват ограничения за влизане в държавите членки и временни ограничения, свързани със здравето, които са необходими за защитата на общественото здраве в пространството без контрол на вътрешните граници. Тези временни ограничения, свързани със здравето, могат да включват извършване на тестове, карантина и самоизолация.

Временните ограничения за пътуване до Съюза трябва да са пропорционални и недискриминационни. Когато държава членка приеме по-строги ограничения от предвидените в регламента за изпълнение, тези ограничения не трябва да оказват отрицателно въздействие върху функционирането на пространството без контрол на вътрешните граници. Временните ограничения, свързани със здравето, по отношение на лицата, които се ползват от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза, трябва винаги да са в съответствие с Директива 2004/38/ЕО.

3. Следните категории лица се освобождават от ограниченията за влизане, независимо от целта на тяхното пътуване:

а) лицата, които се ползват от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза;

б) гражданите на трети страни, които имат статут на дългосрочно пребиваващи съгласно Директива 2003/109/ЕО, лицата, които имат право на пребиваване съгласно други инструменти на правото на Съюза или съгласно националното право, включително лица, ползващи се с международна закрила, или лица, които притежават национална виза за дългосрочно пребиваване, както и членовете на техните семейства.

4. Категориите лица, изброени в част А от приложение XI, се освобождават от ограниченията за влизане.

5. Дадена категория лица, посочена в част Б от приложение XI, се освобождава от ограниченията за влизане, когато тази категория е включена в регламента за изпълнение, посочен в параграф 2.

6. Когато е целесъобразно, в посочения в параграф 2 регламент за изпълнение:

а) се посочват, когато това се налага поради естеството на мащабната извънредна ситуация в областта на общественото здраве, категориите лица, предприемащи наложително пътуване, изброени в част Б от приложение XI, които да бъдат освободени от ограниченията за влизане;

б) се определят географски области или трети страни, за пътуване от които могат да се прилагат ограничения или освобождаване от ограниченията, и се установява процедура за периодичния преглед на ситуацията в тези области или страни и на наложените ограничения за пътуване въз основа на обективна методика и обективни критерии, включително по-специално епидемичната обстановка;

в) се определят условията, при които неналожителните пътувания могат да бъдат ограничени или освободени от ограниченията, включително доказателствата, които да бъдат представени в подкрепа на освобождаването, и условията, свързани с продължителността и естеството на престоя в областите или страните, посочени в буква б);

г) се посочват минималните временни ограничения, свързани със здравето, които могат да бъдат прилагани спрямо лицата, посочени в параграф 3, букви а) и б);

д) чрез дерогация от параграфи 4 и 5, се установяват условията, при които могат да бъдат налагани ограничения за пътуване на лица, предприемащи наложително пътуване.

7. Ограниченията за влизане в държавите членки на лица, предприемащи наложително пътуване, се налагат само по изключение, за строго ограничен срок, докато не бъде получена достатъчно информация за мащабните извънредни ситуации в областта на общественото здраве, посочени в параграф 1, и докато Съветът по предложение на Комисията не определи и приеме други ограничения, свързани със здравето, които са необходими за защита на общественото здраве и които да се прилагат спрямо тези лица.“

7) Член 23 се заменя със следното:

„*Член 23*

Проверки на територията

Отсъствието на граничен контрол на вътрешните граници не засяга:

а) упражняването на полицейски или други публични правомощия от компетентните органи на държавите членки на тяхна територия, включително в техните вътрешни гранични зони, предоставени им съгласно националното право, доколкото упражняването на тези правомощия няма ефект, равностоен на гранични проверки. Упражняването на тези правомощия може да включва, когато е целесъобразно, използването на технологии за мониторинг и наблюдение, които обикновено се използват на територията с цел справяне със заплахите за обществената сигурност или обществения ред. Упражняването от компетентните органи на техните правомощия не се смята по-специално за равностойно на гранични проверки, когато мерките отговарят на всички посочени по-долу условия:

i) нямат за цел граничен контрол;

ii) се основават на обща полицейска информация или, когато целта е да се ограничи разпространението на заразна болест, на информация за общественото здраве и на опита на компетентните органи по отношение на възможни заплахи за обществената сигурност или обществения ред и целят по-специално:

— да се противодейства на трансграничната престъпност;

— да се намали незаконната имиграция; или

— да се ограничи разпространението на заразна болест с епидемичен потенциал, установена от Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията;

iii) са планирани и извършени по начин, който ясно се различава от системните проверки на лица на външните граници, включително когато се извършват в транспортни възли или директно на борда при услуги за пътнически превоз, и при условие че се основават на оценка на риска;

б) възможността компетентните органи на държава членка или превозвачите да подлагат лица на проверки за сигурност, извършвани в транспортни възли в съответствие с националното право, при условие че на такива проверки се подлагат и лицата, които пътуват в рамките на една държава членка;

в) възможността държава членка да предвиди нормативно задължение за притежаване или носене на документи;

г) възможността държава членка да предвиди нормативно задължение гражданите на трети страни да съобщават за присъствието си на нейната територия и задължение управителите на места за настаняване да гарантират, че гражданите на трети страни попълват и подписват формуляри за регистрация, като се изключват придружаващите съпрузи, придружаващите ненавършили пълнолетие или членовете на туристически групи съгласно разпоредбите на членове 22 и 45 съответно от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници („Шенгенската конвенция“).“

8) Вмъква се следният член:

„Член 23а

Процедура за прехвърляне на лица, задържани във вътрешните гранични зони

1. Без да се засяга член 22, настоящият член установява процедурата за прехвърляне на граждани на трети страни, задържани в граничните зони, посочени в член 23, когато са изпълнени посочените по-долу условия:

а) гражданинът на трета страна е задържан по време на проверка, в която са участвали компетентните органи на двете държави членки в рамките на двустранно сътрудничество, което може да включва по-специално съвместни полицейски патрули, при условие че държавите членки са се споразумели да използват такава процедура в рамките на това двустранно сътрудничество; и

б) налице са ясни признаци, че гражданинът на трета страна е пристигнал директно от друга държава членка, и е установено, че този гражданин на трета страна няма право на престой на територията на държавата членка, в която е пристигнал, въз основа на информация, която е непосредствено достъпна за задържалите го органи, включително изявления на засегнатото лице, документи за самоличност, документи за пътуване или други документи, намерени у това лице, или на резултатите от търсения, извършени в съответните национални бази данни и бази данни на Съюза.

Процедурата, предвидена в параграфи 1 и 2, не се прилага за кандидати по смисъла на определението на член 3, точка 13 от Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета (*) или за лица, на които е предоставена международна закрила, по смисъла на определението в член 3, точка 4 от Регламент (ЕС) 2024/1347 на Европейския парламент и на Съвета (**).

При прехвърлянето на гражданин на трета страна, за когото прехвърлящата държава членка предполага, че не е навършил пълнолетие, прехвърлящата държава членка информира приемащата държава членка за това предположение и двете държави членки гарантират, че всички предприети мерки са във висшия интерес на детето и в съответствие със съответното им национално право.

2. Чрез дерогация от член 6, параграф 1 от Директива 2008/115/ЕО, компетентните органи на държава членка могат, когато са изпълнени предвидените в параграф 1 от настоящия член условия, да решат незабавно да прехвърлят съответния гражданин на трета страна в държавата членка, от която лицето е пристигнало, в съответствие с процедурата, установена в приложение XII.

3. Гражданите на трети страни, задържани в граничните зони и прехвърлени по процедурата по настоящия член, имат право на обжалване. Обжалването на решението за прехвърляне се извършва в съответствие с националното право на прехвърлящата държава членка. На тези граждани на трети страни се осигуряват ефективни правни средства за защита в съответствие с член 47 от Хартата. Прехвърлящата държава членка също така посочва на гражданите на трети страни — писмено и на език, който те разбират или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбират — лицата за контакт, които могат да предоставят информация за представители, компетентни да действат от името на тези граждани на трети страни в съответствие с националното право. Обжалването няма суспензивен ефект.

4. Когато прехвърлящата държава членка прилага процедурата, посочена в параграф 2, от приемащата държава членка се изисква да вземе всички необходими мерки за приемане на съответния гражданин на трета страна в съответствие с процедурите, предвидени в приложение XII. Всички съответни разпоредби на Директива 2008/115/ЕО се прилагат в приемащата държава членка.

5. Държавите членки установяват практическите ред и условия в своите рамки за двустранно сътрудничество, включително с цел да се избягва, по правило, използването на посочената в настоящия член процедура, по-специално по отношение на участъците от вътрешните граници, където граничният контрол е бил повторно въведен или срокът му е бил удължен.

6. Процедурата, предвидена в настоящия член, не засяга съществуващите двустранни споразумения или договорености, посочени в член 6, параграф 3 от Директива 2008/115/ЕО.

7. Считано от 11 юли 2025 г. и ежегодно след това държавите членки предоставят на Комисията данните, записани в съответствие с част А, точка 4 от приложение XII.

(*) Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L, 2024/1348, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(**) Регламент (ЕС) 2024/1347 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно стандартите за определянето на гражданите на трети държави или лицата без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единен статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, и за съдържанието на предоставената закрила, за изменение на Директива 2003/109/ЕО на Съвета и за отмяна на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, 2024/1347, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).“

9) В член 24 първа алинея се заменя със следното:

„Държавите членки премахват всички пречки пред нормалния трафик на шосейните пропускателни пунктове на вътрешните граници, по-специално всякакви ограничения на скоростта, които не се основават изключително на съображения за пътна безопасност и не са необходими за използването на технологиите, посочени в член 23, буква а).“

10) Член 25 се заменя със следното:

„*Член 25*

Обща рамка за временното повторно въвеждане или удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници

1. В случай че в пространството без контрол на вътрешните граници съществува сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност в държава членка, тази държава членка може по изключение да въведе повторно граничен контрол на всички или на отделни участъци от вътрешните си граници.

Може да се счита, че сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност произтича по-специално от:

а) терористични инциденти или заплахи и заплахи, породени от тежка организирана престъпност;

б) мащабни извънредни ситуации в областта на общественото здраве;

в) извънредна ситуация, характеризираща се с внезапни мащабни неразрешени движения на граждани на трети страни между държавите членки, която оказва значителен натиск върху общите ресурси и капацитета на добре подготвени компетентни органи и която има вероятност да изложи на риск цялостното функциониране на пространството без контрол на вътрешните граници, като това е видно от анализа на информацията и всички налични данни, включително от съответните агенции на Съюза;

г) мащабни или привличащи голям интерес международни събития.

2. Във всички случаи граничен контрол на вътрешните граници се въвежда повторно само като крайна мярка. Обхватът и продължителността на временното повторно въвеждане на граничен контрол не трябва да надхвърлят строго необходимото като отговор на установената сериозна заплаха.

Граничен контрол може да бъде повторно въведен и срокът му — да бъде удължен съгласно членове 25а и 28 само когато държава членка е установила, че такава мярка е необходима и пропорционална с оглед на критериите, посочени в член 26, параграф 1, а когато срокът на този контрол е удължен — и като се взема предвид оценката на риска, посочена в член 26, параграф 2. Граничният контрол може да бъде повторно въведен и в съответствие с член 29, като се вземат предвид критериите, посочени в член 30.

3. Когато същата сериозна заплаха продължава да е налице, срокът на граничния контрол на вътрешните граници може да бъде удължен в съответствие с членове 25а или 29 или — когато заплахата е свързана с мащабни извънредни ситуации в областта на общественото здраве — с член 28.

Счита се, че същата сериозна заплаха продължава да е налице, когато обосновката, представена от държавата членка за удължаване на срока на граничния контрол, почива на същите основания като тези, които са оправдали първоначалното повторно въвеждане на граничен контрол.“

11) Вмъква се следният член:

„Член 25а

Процедура при случаи, изискващи предприемането на действия поради непредвидими или предвидими събития

1. В случаите, когато непредвидима сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност в дадена държава членка налага предприемането на незабавни действия, държавата членка може по изключение незабавно да въведе повторно граничния контрол на вътрешните граници.

2. Едновременно с повторното въвеждане на граничен контрол съгласно параграф 1 от настоящия член държавата членка нотифицира Европейския парламент, Съвета, Комисията и другите държави членки за повторното въвеждане на граничен контрол в съответствие с член 27, параграф 1.

3. Когато държава членка въведе повторно граничен контрол на вътрешните граници съгласно параграф 1, граничният контрол се запазва за не по-дълго от един месец. Ако сериозната заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност продължава да е налице след изтичането на този срок, държавата членка може да удължи срока на граничния контрол на вътрешните граници за допълнителни срокове с максимална продължителност до три месеца.

4. Когато в дадена държава членка може да се предвиди възникването на сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност, тази държава членка нотифицира Европейския парламент, Съвета, Комисията и другите държави членки в съответствие с член 27, параграф 1 най-късно четири седмици преди планираното повторно въвеждане на граничен контрол или възможно най-скоро, ако обстоятелствата, пораждащи необходимостта от повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, станат известни на държавата членка по-малко от четири седмици преди планираното повторно въвеждане.

5. Когато се прилага параграф 4 от настоящия член и без да се засяга параграф 6, граничният контрол на вътрешните граници може да бъде въведен повторно за срок от най-много шест месеца. Когато сериозната заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност продължава да е налице след изтичане на този срок, държавата членка може да удължи срока на граничния контрол на вътрешните граници за срокове от най-много шест месеца, които могат да бъдат подновявани. Европейският парламент, Съветът и Комисията, както и другите държави членки се нотифицират за всяко удължаване на срока в съответствие с член 27 в сроковете, посочени в параграф 4 от настоящия член. При спазване на параграф 6 от настоящия член, максималната продължителност на граничния контрол на вътрешните граници не може да надвишава две години.

6. Когато дадена държава членка счита, че е налице сериозна извънредна ситуация, свързана с продължаваща сериозна заплаха, която оправдава продължаващата необходимост от граничен контрол на вътрешните граници за срок, надвишаващ максималния срок, посочен в параграф 5 от настоящия член, тя нотифицира Европейския парламент, Съвета и Комисията и другите държави членки за намерението си да удължи срока на граничния контрол на вътрешните граници за допълнителен срок от не повече от 6 месеца. Тази нотификация се изпраща най-късно четири седмици преди планираното удължаване на срока и — като се взима предвид становището на Комисията, прието съгласно член 27а, параграф 3 — включва оценка на риска в съответствие с член 26, параграф 2:

а) обосноваваща наличието на продължаваща заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност;

б) обосноваваща заключението, че други мерки за отстраняване на заплахата се считат или са били счетени за неефективни към момента на нотификацията;

в) представяща мерки за смекчаване на въздействието, които се разглеждат като съпътстващи граничния контрол на вътрешните граници;

г) включваща, когато е целесъобразно, обзор на средствата, действията, условията и графика, разглеждани с оглед на премахването на граничния контрол на вътрешните граници.

В срок от три месеца след нотификацията, посочена в първа алинея, Комисията приема ново становище относно необходимостта и пропорционалността на удължаването на срока на граничния контрол на вътрешните граници. След получаване на нотификацията Комисията може — по собствена инициатива или по искане на пряко засегнатата държава членка — да започне процес на консултации в съответствие с член 27а, параграф 1.

Когато при сериозна извънредна ситуация продължаващата необходимост от граничен контрол на вътрешните граници е потвърдена в резултат на процедурата, посочена в настоящия параграф, и допълнителният срок от шест месеца, посочен в първа алинея, не е достатъчен, за да се гарантира наличието на ефективни други мерки за справяне с продължаващата заплаха, държавата членка може да реши да удължи срока на граничния контрол на вътрешните граници още веднъж и за последен път за срок до шест месеца в съответствие с оценката на риска, посочена във втора алинея. Когато държава членка реши да направи това, тя незабавно нотифицира Комисията за намерението си да удължи срока на граничния контрол на вътрешните граници. Комисията приема незабавно препоръка относно съвместимостта на това последно удължаване на срока с Договорите, по-специално с принципите на необходимост и пропорционалност. В препоръката се набелязват също така, когато е целесъобразно заедно с други държави членки, ефективни компенсаторни мерки, които следва да бъдат приложени.“

12) Член 26 се заменя със следното:

„*Член 26*

Критерии за временното повторно въвеждане и удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници

1. За да установи дали повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници е необходимо и пропорционално в съответствие с член 25, параграф 2, държавата членка оценява по-специално:

а) целесъобразността на мярката за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници предвид естеството на установената сериозна заплаха, и по-специално дали с повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници е вероятно да се противодейства адекватно на заплахата за обществения ред или вътрешната сигурност, както и дали целите, преследвани с подобно повторно въвеждане, могат да бъдат постигнати чрез:

i) използването на други мерки, като например пропорционални проверки, извършвани в контекста на проверки на територията съгласно член 23, буква а);

ii) използването на процедурата, посочена в член 23а;

iii) други форми на полицейско сътрудничество, предвидени в правото на Съюза;

iv) общи мерки по отношение на временните ограничения за пътуване до държавите членки, посочени в член 21а, параграф 2;

б) вероятното въздействие на подобна мярка върху:

i) движението на хора в пространството без контрол на вътрешните граници; и

ii) функционирането на трансграничните региони, като се отчитат тесните социални и икономически връзки между тях.

2. Когато граничният контрол на вътрешните граници е бил прилаган в продължение на шест месеца в съответствие с член 25а, параграф 5, съответната държава членка извършва оценка на риска, която, в допълнение към елементите, съдържащи се в член 27, параграфи 2 и 3, включва и повторна оценка на критериите, предвидени в параграф 1 от настоящия член.

3. Когато граничният контрол на вътрешните граници е повторно въведен или срокът му е удължен, съответните държави членки гарантират, че той е придружен от подходящи мерки, с които се смекчава въздействието от повторното въвеждане на граничен контрол върху хората и превоза на стоки, като се обръща специално внимание на тесните социални и икономически връзки между трансграничните региони и на лицата, предприемащи наложително пътуване.“

13) Член 27 се заменя със следното:

„*Член 27*

Нотификация за временно повторно въвеждане или удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници и оценка на риска

1. В нотификациите от държавите членки за повторното въвеждане или удължаването на срока на граничния граничния контрол на вътрешните граници се съдържа следната информация:

а) основанията за повторното въвеждане или удължаването на срока, включително всички относими данни, с които подробно се описват събитията, съставляващи сериозна заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност;

б) обхватът на предложеното повторно въвеждане или удължаване на срока, като се посочва в кой участък или в кои участъци от вътрешните граници ще бъде повторно въведен граничен контрол на вътрешните граници или ще бъде удължен срокът му;

в) наименованията на определените контролно-пропускателни пунктове;

г) датата и продължителността на планираното повторно въвеждане или удължаване на срока;

д) оценката на необходимостта и пропорционалността, посочени в член 26, параграф 1, а в случай на удължаване на срока — в член 26, параграф 2;

е) в зависимост от случая, мерките, които ще се предприемат от други държави членки.

Нотификацията може да бъде изпратена заедно от две или повече държави членки.

Държавите членки изпращат нотификацията, като използват образеца, утвърден от Комисията съгласно параграф 6.

2. Когато граничният контрол се е прилагал в продължение на шест месеца в съответствие с член 25а, параграф 5, всяка последваща нотификация за удължаването на срока на този контрол включва оценка на риска. В оценката на риска се описват мащабът и очакваните промени в сериозната заплаха, по-специално колко дълго се очаква да продължи сериозната заплаха и кои участъци от вътрешните граници могат да бъдат засегнати, като се предоставя и информация относно мерките за координация с другите държави членки, които са засегнати или е вероятно да бъдат засегнати от граничния контрол на вътрешните граници.

3. Когато държавите членки въвеждат повторно или удължават срока на граничния контрол поради наличието на ситуация, посочена в член 25, параграф 1, буква в), оценката, изисквана съгласно параграф 1, буква д) от настоящия член, съдържа също така оценка на риска и информация за внезапните мащабни неразрешени движения, включително цялата информация, получена от съответните агенции на Съюза съгласно съответните им правомощия, и анализ на данни от съответните информационни системи.

4. При поискване съответната държава членка предоставя на Комисията допълнителна информация, включително относно мерките за координация с държавите членки, засегнати от планираното удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници, както и допълнителна информация, необходима за оценяване на възможното използване на мерките, посочени в членове 23 и 23а.

5. От държавите членки не се изисква да предоставят цялата информация, посочена в параграфи 1 — 4 от настоящия член, в случаите, когато това е оправдано от съображения, свързани с обществената сигурност, като се взема предвид поверителността на текущи разследвания. Държавите членки, които изпращат нотификация съгласно параграф 1 или 2, могат при необходимост и в съответствие с националното си право да решат да класифицират цялата нотифицирана информация или части от нея, по-специално оценките на риска. Подобно класифициране не възпрепятства достъпа до информация чрез подходящи и сигурни канали от страна на другите държави членки, засегнати от временното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници. Това класифициране не възпрепятства предоставянето на информация от държавите членки на Европейския парламент. Предаването и обработването на информацията и документите, предадени на Европейския парламент съгласно настоящия член, не включва оценките на риска, посочени в параграф 2, и е в съответствие с правилата относно изпращането и обработването на класифицирана информация.

6. Комисията приема акт за изпълнение за утвърждаване на образеца, посочен в параграф 1, трета алинея от настоящия член, и публикува този образец онлайн. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.“

14) Вмъква се следният член:

„Член 27а

Консултации с държавите членки и становище на Комисията

1. След получаване на нотификациите, подадени съгласно член 27, параграф 1, Комисията може, по собствена инициатива или по искане на държава членка, която е пряко засегната от граничния контрол на вътрешните граници, да започне процес на консултации, включително съвместни заседания между държавата членка, която планира да въведе повторно или да удължи срока на граничния контрол на вътрешните граници, и останалите държави членки, особено тези, които са пряко засегнати от подобни мерки, и съответните агенции на Съюза.

Целта на консултациите е да се проучи по-конкретно заплахата за обществения ред или вътрешната сигурност, необходимостта и пропорционалността на планираното повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, като се отчитат целесъобразността на други мерки, и ако вече е въведен повторно граничен контрол — въздействието на този граничен контрол и начините да се гарантира осъществяването на взаимното сътрудничество между държавите членки във връзка с повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници.

Държавата членка, която планира повторно въвеждане или удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници, отчита резултатите от тези консултации при вземането на решение за повторно въвеждане или удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници, както и при извършването на граничния контрол на вътрешните граници.

2. След получаването на нотификации, подадени във връзка с повторното въвеждане или удължаването на срока на граничния контрол на вътрешните граници, Комисията представя становище**, а** всяка държава членка може да представи становище, без да се засяга член 72 от ДФЕС, ако въз основа на информацията, която се съдържа в нотификацията и оценката на риска, когато е приложимо, или на допълнителна информация, тя има опасения относно необходимостта или пропорционалността на планираното повторно въвеждане или удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници.

3. След получаването на нотификации, подадени във връзка с удължаване на срока на граничния контрол на вътрешните граници съгласно член 25а, параграф 4, което води до продължаване на граничния контрол на вътрешните граници за общо 12 месеца, Комисията представя становище относно необходимостта и пропорционалността на този граничен контрол.

Становището на Комисията съдържа най-малко:

а) оценка на това дали повторното въвеждане или удължаването на срока на граничния контрол на вътрешните граници е в съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност;

б) оценка на това дали са били проучени в достатъчна степен други мерки за отстраняване на сериозната заплаха;

Когато се оценява повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници и се установи, че това е в съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност, становището съдържа, когато е целесъобразно, препоръки за подобряване на сътрудничеството между държавите членки, за да се ограничи въздействието на граничния контрол на вътрешните граници и да се допринесе за намаляване на продължаващата заплаха.

4. Когато приеме становището, посочено в параграф 2 или 3, Комисията започва процес на консултации в съответствие с параграф 1, за да обсъди становището с държавите членки.“

15) Член 28 се заменя със следното:

„Член 28

Специален механизъм за случаите, когато мащабна извънредна ситуация в областта на общественото здраве излага на риск цялостното функциониране на пространството без контрол на вътрешните граници

1. Когато Комисията установи, че съществува мащабна извънредна ситуация в областта на общественото здраве, която засяга няколко държави членки, като излага на риск цялостното функциониране на пространството без контрол на вътрешните граници, тя може да отправи предложение до Съвета да приеме решение за изпълнение, с което се разрешава повторното въвеждане на граничен контрол от държавите членки, включително всякакви подходящи мерки за смекчаване на въздействието, които да бъдат въведени на национално равнище и на равнището на Съюза, когато наличните мерки, посочени в членове 21а и 23, не са достатъчни за справяне с мащабната извънредна ситуация в областта на общественото здраве. Държавите членки могат да поискат от Комисията да представи на Съвета такова предложение.

2. Решението за изпълнение на Съвета, посочено в параграф 1, е със срок на действие от най-много шест месеца и може да бъде подновено по предложение на Комисията за допълнителни срокове от най-много шест месеца, докато трае мащабната извънредна ситуация в областта на общественото здраве, като се взема предвид прегледът, посочен в параграф 4.

3. Когато държавите членки въвеждат повторно граничен контрол или удължават срока му поради мащабната извънредна ситуация в областта на общественото здраве, посочена в параграф 1, този граничен контрол, считано от влизането в сила на решението за изпълнение на Съвета, посочено в параграф 1, се основава на това решение.

4. Комисията редовно прави преглед на промените в мащабната извънредна ситуация в областта на общественото здраве, посочена в параграф 1, както и на въздействието на мерките, приети в съответствие с решението на Съвета, посочено в параграф 1, с цел да прецени дали тези мерки продължават да са оправдани и ако не са, да предложи възможно най-бързо премахване на граничния контрол на вътрешните граници.

5. Държавите членки незабавно нотифицират Европейския парламент, Съвета, Комисията и другите държави членки за повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници в съответствие с решението на Съвета, посочено в параграф 1.

6. Държавите членки могат да предприемат други мерки, посочени в член 23, за да ограничат обхвата на граничния контрол на вътрешните граници. Комисията взема предвид тези мерки при прегледа, посочен в параграф 4 от настоящия член.“

16) Член 33 се заменя със следното:

„*Член 33*

Доклад за повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници

1. В срок от четири седмици след премахването на граничния контрол на вътрешните граници държавите членки, които са извършвали граничен контрол на вътрешните граници, представят на Европейския парламент, Съвета и Комисията доклад относно повторното въвеждане и когато е приложимо, удължаването на срока на граничния контрол на вътрешните граници.

2. Без да се засяга параграф 1, когато срокът на граничния контрол е удължен съгласно член 25а, параграф 5, съответната държава членка представя доклад при изтичането на срок от 12 месеца и 12 месеца след това, ако по изключение граничният контрол продължава да се прилага.

3. Докладът съдържа по-конкретно първоначалната и последващата оценка на необходимостта и пропорционалността на граничния контрол, изпълнението на критериите, посочени в член 26, извършването на проверките, практическото сътрудничество със съседните държави членки, произтичащото въздействие върху свободното движение на хора, по-специално в трансграничните региони, ефективността на повторното въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, включително последваща оценка на необходимостта и пропорционалността на повторното въвеждане на граничен контрол.

4. Комисията приема акт за изпълнение за утвърждаване на единен образец за този доклад и го публикува онлайн. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.

5. Комисията може да изготви становище относно тази последваща оценка на временното повторно въвеждане на граничен контрол на една или няколко вътрешни граници или на участъци от тях.

6. Най-малко веднъж годишно Комисията докладва на Европейския парламент и Съвета за функционирането на пространството без контрол на вътрешните граници. Комисията може също така да обсъди доклада за състоянието на Шенген отделно с Европейския парламент и със Съвета. Докладът съдържа списък на всички решения за повторно въвеждане на граничен контрол на вътрешните граници, взети през съответната година, както и действията, предприети от Комисията във връзка с повторно въведения граничен контрол на вътрешните граници. В доклада се обръща особено внимание на граничния контрол, който се прилага повече от 12 месеца. Той включва също така оценка на необходимостта и пропорционалността на повторното въвеждане и удължаването на срока на граничния контрол през периода, обхванат от този доклад, както и информация за тенденциите в рамките на пространството без контрол на вътрешните граници по отношение на неразрешените движения на граждани на трети страни, като се отчитат наличната информация от съответните агенции на Съюза и анализът на данни от съответните информационни системи.“

17) Член 36 се заменя със следното:

„*Член 36*

Изменения на приложенията

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 37 за изменение на приложения III, IV и VIII.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 37 за допълване на настоящия регламент, като добавя в част Б от приложение XI категории лица, предприемащи наложително пътуване.

3. Когато, в надлежно обосновани случаи, това е необходимо поради наложителни причини за спешност, свързани с естеството на мащабна извънредна ситуация в областта на общественото здраве, процедурата, предвидена в член 37а, се прилага за делегирани актове, приети съгласно параграф 2 от настоящия член.“

18) Вмъква се следният член:

„*Член 37а*

Процедура по спешност

1. Делегираните актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, при условие че не бъдат представени възражения в съответствие с параграф 2. В нотификацията относно делегирания акт до Европейския парламент и Съвета се посочват причините за използването на процедурата по спешност.

2. Европейският парламент или Съветът могат да възразят срещу делегиран акт в съответствие с процедурата, посочена в член 37, параграф 5. В такъв случай Комисията отменя акта незабавно след нотифицирането на решението на Европейския парламент или на Съвета, с което се представят възражения.“

19) В член 39, параграф 1 се добавя следната буква:

з) зоните, считани за трансгранични региони, и всички съответни промени в тях.

20) Вмъква се следният член:

„*Член 42б*

Нотификация във връзка с трансгранични региони

До 11 януари 2025 г. всички държави членки с общи вътрешни граници определят, в тясно сътрудничество, зоните на своята територия, считани за трансгранични региони, като отчитат тесните социални и икономически връзки между тях, и нотифицират Комисията за това.

Държавите членки също така уведомяват Комисията за всички съответни промени в тази връзка.“

21) Текстът, съдържащ се в приложението към настоящия регламент, се добавя като приложения XI и XII към Регламент (ЕС) 2016/399.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 13 юни 2024 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	M. MICHEL

ПРИЛОЖЕНИЕ

„ПРИЛОЖЕНИЕ XI

Наложителни пътувания

ЧАСТ А

Категории лица, посочени в член 21а, параграф 4:

1. здравни специалисти, научни работници в областта на здравеопазването и специалисти в областта на грижите за възрастни хора;
2. погранични работници;
3. транспортни работници;
4. дипломати, служители на международни организации и лица, поканени от международни организации, чието физическо присъствие е необходимо за добрата работа на тези организации, военнослужещи и хуманитарни работници, и служители в областта на гражданската защита при изпълнение на техните функции;
5. транзитно преминаващи пътници;
6. пътници, които пътуват по наложителни семейни причини;
7. морски лица;
8. лица, нуждаещи се от международна закрила, или които е необходимо да влязат по други хуманитарни причини.

ЧАСТ Б

Категории лица, посочени в член 21а, параграф 5:

1. деца в ранна детска възраст, получаващи образование и грижи, и ученици, обучаващи се в съседна държава, и придружаващите ги отговорни за децата лица, които преминават границата във връзка с получаване на образование, както и студенти или лица, пътуващи с образователна цел;
2. сезонни работници, включително работещи в хранително-вкусовата промишленост;
3. лица, пътуващи по наложителни причини, свързани с грижи за животните, или поради мерки, необходими за селското и горското стопанство в отделни случаи;
4. висококвалифицирани лица, ключов персонал и научни работници, чиято заетост е необходима от икономическа и социална гледна точка и от гледна точка на сигурността и чиято работа не може да бъде отложена или извършвана в чужбина;
5. персонал на публичните органи в областта на отбраната, обществения ред, общественото здраве и националната сигурност, тоест служители на полицията, граничната охрана, имиграционните служби, обществените здравни служби, службите за гражданска защита и др., или представители на правоохранителните органи, ако пътуването е свързано с изпълнението на служебните им задължения, включително персонал, отговарящ за експлоатацията и поддръжката на критична инфраструктура;
6. рибари и лица, работещи или предоставящи услуги на кораби или офшорни платформи за добив на нефт и газ, въз основа на трудово правоотношение, различно от трудов договор за наемане на работа на моряк;
7. лица, влизащи в държавата членка с цел получаване на основни медицински услуги, включително пътници в превозни средства за спешна помощ;
8. съпрузи (сключили брак, граждански партньори, съжителстващи партньори) и деца на пътуващ по наложителни причини, включително граждани на трети страни, пътуващи с цел събиране на семейството;
9. граждани на трети страни, които пътуват, за да се явят по призовка на съдебен орган;
10. лица, които притежават международна журналистическа карта, издадена от Международната федерация на журналистите;
11. нуждаещи се от грижи лица, пътуващи към лицата, полагащи грижи за тях.

ПРИЛОЖЕНИЕ XII

ЧАСТ А

Процедура за прехвърляне на лица, задържани във вътрешни гранични зони

1. Решенията за прехвърляне съгласно член 23а, параграф 2 се постановяват чрез стандартния формуляр, съдържащ се в част Б от настоящото приложение, който се попълва от компетентния национален орган. Тези решения влизат в сила незабавно.

2. Попълненият стандартен формуляр се връчва на засегнатия гражданин на трета страна, който потвърждава получаването на решението за прехвърляне, като подписва формуляра, и получава копие от подписания формуляр.

   Когато гражданинът на трета страна откаже да подпише стандартния формуляр, компетентният орган вписва този отказ във формуляра в полето „забележки“.

3. Националните органи, постановили решението за прехвърляне, вписват данните в стандартния формуляр, съдържащ се в част Б от настоящото приложение.

4. Националните органи, постановили решение за прехвърляне, уведомяват ежегодно Комисията за броя на лицата, прехвърлени в други държави членки, като посочват държавата(ите) членка(и), в която(ито) са прехвърлени лицата, основанията за заключението, че тези лица нямат право на престой в държавата членка, и ако е известно, гражданството на задържаните граждани на трети страни.

5. Гражданите на трети страни, задържани в граничните зони и прехвърлени по тази процедура, имат право на обжалване. Обжалването на решението за прехвърляне се извършва в съответствие с националното право. На гражданите на трети страни се осигуряват ефективни правни средства за защита в съответствие с член 47 от Хартата. На гражданите на трети страни също така се посочват — писмено и на език, който те разбират или за който има достатъчно основания да се предполага, че разбират — лицата за контакт, които могат да предоставят информация за представители, компетентни да действат от името на граждани на трети страни в съответствие с националното право. Обжалването няма суспензивен ефект.

6. Компетентните национални органи гарантират, че гражданинът на трета страна, по отношение на когото е постановено решение за прехвърляне, се прехвърля в рамките на двустранното сътрудничество, посочено в член 23а, параграф 1, буква а), на компетентните органи на приемащата държава членка. Прехвърлянето се извършва незабавно и най-късно до 24 часа. След това процедурата по прехвърляне не може да се проведе и се прилагат съответните разпоредби на Директива 2008/115/ЕО, когато е целесъобразно. Компетентните национални органи на приемащата държава членка си сътрудничат с компетентните национални органи на прехвърлящата държава членка за тази цел.

ЧАСТ Б

Стандартен формуляр за прехвърляне на лица, задържани във вътрешни гранични зони

Име на държавата

Знак на държавата (име на службата)

_____

_____

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ ВЪВ ВЪТРЕШНИ ГРАНИЧНИ ЗОНИ

На (ден) _____ в _____ часа на _____ (място — посочете вида на вътрешната граница в близост или друга относима информация, свързана със задържането в съответствие с член 23а от Кодекса на шенгенските граници)_____

Ние, долуподписаните _____ задържахме:

Лични данни (при условие че има такива)

Фамилно име _____ Собствено име _____

Дата на раждане _____ Място на раждане _____ Пол _____

Гражданство _____ Пребиваващ/а в _____

Вид на документа за самоличност _____ и номер _____

Издаден в _____ на _____

Номер на виза, ако има _____ вид _____, издадена от _____

Валидна от _____ до _____

За срок от _____ дни: _____

Лицето идва от _____ с _____ (обозначава се използваното превозно средство, напр. номер на полет), като с настоящото се уведомява, че ще бъде прехвърлено в _____ съгласно член 23а от Кодекса на шенгенските граници:

Основания, поради които лицето няма право на престой в държавата членка:

Забележки

□ Засегнатото лице отказа да подпише формуляра.

Засегнато лице _____Отговорни органи_____

Засегнатото лице може да обжалва прехвърлянето в съответствие с националното право. Засегнатото лице получава копие от настоящия документ (всяка държава трябва да посочи съответното национално право и процедурата, свързана с правото на обжалване, както и лицата за контакт, които могат да предоставят информация за представители, компетентни да действат от името на граждани на трети страни).